

SÖZLÜ ANLATIM GÜCÜNÜ GELİŞTİRME ÜZERİNE BİR BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ

Halit DURSUNOĞLU*

Özet: Son yıllarda, kişinin kendini tanımasına, tanıtmasına, anlamasına ve anlatmasına, kısaca kendini keşfetmesine yönelik eserler o kadar çoğaldı ki ve o kadar çok okunuyor ki... Bu kitapları okuyanlar, bir taraftan kendilerine çok güven duymaya başlarken; diğer taraftan, kendilerini çok daha rahat ifade etmeye, göstermeye başladılar. Başucu kitabı hâline gelen bu eserler için, çoğu; “Bu kitap, benim hayatımı değiştirdi.”, “Bir kitap okudum, hayatım değişti.”, “... kitabı elimden bırakamıyorum”, “Birkaç kitap daha okuyacağım; onları okuduktan sonra çok daha iyi ve güçlü olacağım”, “Senin şu kitabı okumaya ihtiyacın var.” şeklinde değerlendirmelerde bulunuyorlar.

Bu bibliyografyada sözlü anlatım gücünü geliştirmeye katkıda bulunacak, bazıları “ders kitabı, yardımcı ders kitabı”; bazıları da “kişisel/bireysel gelişim kitapları, geliştiren kitaplar, başarı kitapları, NLP kitapları” olan 40 eser tanıtılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bibliyografya

I. Giriş

“Etkili bir sözlü anlatım gücüne sahip olunabilir.” Bu şura herkes varmalıdır. Bazıları, yanlış bir anlayış ya da eksik bir bilgiyle, bunun yalnızca Allah vergisi bir şey olduğuna inanırlar. Her insan mükemmel yaratılmıştır ve her insanda kendisine Allah tarafından bahşedilen çok önemli özellikler vardır. Bu özelliklerden, fizikî olanların çoğunun değiştirilmesi mümkün değildir; ancak, insanın eğitilebilir, değiştirilebilir bir sürü özelliği vardır. İnsanın sesi, konuşma sesi, sözlü anlatımı; emek ve sabırla gelişebilir, daha da geliştirilebilir, mükemmel hâle getirilebilir.

Gözlemlerimiz de gösteriyor ki, insanımız, hâlâ daha, kendini ifade etmekte, sorununu, sıkıntısını anlatmakta, başkalarıyla iletişim kurmakta zorluk çekmeye devam ediyor. Yetiştirilme tarzımız, büyüdüğümüz ortam; başkaları tarafından kabul edilmeme korkusu, dışlanma endişesi, sevlmeme kaygısı, “konuşmak istediğimiz gibi konuşamama”, “anlatmak istediğimiz gibi anlatamama” mıza sebep oluyor. Sonuçta da, hem etkili konuşamayan hem de anlaşamayan insan yığınları ortaya çıkıyor.

İnsanın kendini ifade ettiği en önemli unsur olan dilin kullanımının en önemli ayağı olan sözlü anlatım, her çağda olduğu gibi içinde bulunduğumuz milenyum çağında da hâlâ en etkili iletişim aracıdır.

* Yrd.Doç.Dr., Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği ABD.

Sözlü anlatımı geliştirmenin en önemli yollarından biri de bu konuda yazılmış kitaplardan yararlanmadır. Sözlü anlatım gücünü geliştirmek ve etkin kullanabilmek için bu eserlerden çok istifade edilebilir.

Bu bibliyografya denemesindeki kitapların tanıtım bilgileri, ilgili kitapların arka kapaklarından ya da bir kısım kısa tanıtımlarından alınmıştır. Bu eserlerin bazıları “ders kitabı, yardımcı ders kitabı”; bazıları da “kişisel/bireysel gelişim kitapları, geliştiren kitaplar, başarı kitapları, NLP kitapları”dır.

1. AKTAŞ, Şerif - GÜNDÜZ, Osman (2001), *Yazılı ve Sözlü Anlatım (Kompozisyon Sanatı)*, Akçağ Yay., Ankara, 330 Sayfa.

Bu kitap, yalnızca yazılı ve sözlü anlatımı konu alan bir kitap değildir. Çağımızın dilbilim çerçevesinde gelişen çalışma alanlarından ve dil felsefesi etrafında ileri sürülen düşüncelerden, belirtilen alanlarda önceden hazırlanmış olan eserlerden, yazarların kişisel gözlem ve deneyimlerinden de yararlanarak ortaya konulmuş yepyeni bir çalışmadır. Başta lise ve üniversite öğrencileri olmak üzere, her seviyedeki okuyucuya, iletişimde buldukları kişi ve gruplarla anlaşmada, dilin kullanılmasından kaynaklanan güçlükler konusunda yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır. Ayrıca günlük hayatın akışı içinde kullanılan yazışma, usul ve formları, dil ile gerçekleştirilen sanat metinlerinin bazı özellikleri de okuyucuların dikkatlerine sunulmuştur.

2. ALESKERLİ, Alesker (2003), *Yüz Okuma Sanatı, Selis Kitapları, İstanbul, 126 Sayfa.*

Yüzümüzde, temel kişilik özelliklerimize ilişkin ipuçları verilmiş midir?

Bu düşünce, eski çağlardan beri bilginlerin merak ve araştırma konusu olmuştur. Doğu ve batı kaynaklarında, bu hususta yapılmış çeşitli çalışmalar mevcuttur. Doğu kültüründe ilm-i sima olarak isimlendirilen bu çalışmalar, yakın dönemde batıda da ciddi bir bilimsel araştırma konusu olarak "fizyognomi" başlığı altında ele alınmaktadır.

Yüz okuma sanatı, günümüzde insan kaynakları sahasında büyük şirketlerce kullanılmaya başlanmış ve hatta gizli servislerin ilgi alanına da girmiştir.

Gözler, kulaklar, alın, çene, ağız ve burun yapısının hangi kişilik özelliklerini yansıttığı konusunda bugüne kadar elde edilen bulguların derlendiği bu kitap, “insana farklı bir bakış” içeriğiyle ilginizi çekecek.

3. ALTINKÖPRÜ, Tuncel (2002), *Beden-Yüz Yapısı ve Karakter (İnsan Tanımada)*, Hayat Yayınları, İstanbul, 171 Sayfa.

Kendi öz kişiliğinizde göremediklerinizi öğrenmek, eksiklerinizi, yeteneklerinizi, eğilimlerinizi bilmek, başarılı olacağınız girişimlerde bulunmak, olumsuz sonuçlanacak ilişkilerden sakınmak, uyum sağlayacağınız kişi ve çevreleri bulmak, dostlarınızı bilinmeyen yönleriyle tanımak, çevrenizdeki kişileri içyüzleriyle görmek, mutlu olacağınız, mutluluk

vereceğiniz kişiyi seçmek, insanı tanımak, öğrenmek, ona yön vermek ve yönetmek, sosyal ilişkilerinizde bilinçli ve kararlı davranmak istiyorsanız bu kitaptan faydalanabilirsiniz.

4. ARIKAN, Münir (2002), *Nitelikli İnsan, Hayat Yayınları, İstanbul, 349 Sayfa.*

"Düşünce düşünce değil, düşünmeden düşünce" felsefesi ışığında yazılan "Nitelikli İnsan" kitabı yıllar boyu süregelen alışkanlıkların insanı nasıl yönlendirebildiğine dikkat çekiyor. Yazar düşüncenin sadece bir sıkıntı yaşanınca ortaya çıkmaması gerektiğinden yola çıkarak, düşünmeden düşünce felsefesini hayata adapte etmeye çalışıyor, hayat boyu karşılaşılabilecek olumsuzluklara önceden çözümler bulunmasına yönelik yöntemler sunuyor. 26 bölümden oluşan kitabın her bölümünde geleceğin nitelikli insanı olmaya giden yolun aşamalarından biri ele alınıyor.

5. BALTAŞ, Zuhâl - BALTAŞ, Acar (1997), *Bedenin Dili / İletişim Becerinizin Anahtarı, Sessiz Diliniz, Remzi Kitap Evi, İstanbul, 168 Sayfa.*

İnsanlarla daha kolay işbirliği yapmak, değer verdiğiniz kişilerden sizden daha çok hoşlanmalarını sağlamak, çevrenizdekileri gerçek duygu ve düşünceleriyle anlamak istiyorsanız, bu kitap size, beden dilini çok daha etkili kullanmayı ve anlayıp yorumlamayı öğretecek, söylediklerinizin, yaptıklarınızın gücünü ve etkisini artırmanız, karşınızdakilerin neler gizlediğini fark edebilmeniz için son derece değerli ipuçları verecektir.

6. CARNEGIE, Dale (1998), *Söz Söyleme ve İş Başarma Sanatı, (Çev:Gül YILMAZ), EpsilonYayınları, İstanbul, 234Sayfa.*

İyi bir hatip olmanın yolu, kuvvetli bir arzudan geçer. Bunu çok istemelisiniz. İsteyince çalışır, çalışınca başarısınız. Çalışmaya başladığımızda geri dönüşün bütün yollarını kapamalıyız. Geri dönmeme kararı, her işte başarı için şarttır. Tarık Bin Ziyad, ordularını İspanya'ya çıkardığında gemilerini yakmıştı. Aynı şeyi ordularını bugünkü İngiltere'ye çıkararak Sezar da yapmıştı. Onlar bu yolla başarılı olmuşlardı. Başarmanız gereken her mesele için, siz de niçin aynı yolu denemiyorsunuz?

"Söz Söyleme ve İş Başarma Sanatı", hayatınızdaki önemli kişileri; dostlarınızı, müşterilerinizi, iş dünyasında karşılaştığınız kişileri ve işverenlerinizi etkilemenizi sağlayacak pek çok pratik ve yararlı öneriyi yer vermektedir.

7. CÜCELOĞLU, Doğan (2002), *İletişim Donanımları*, Remzi Kitap Evi, İstanbul, 199 Sayfa.

Gerçekleştirdiğimiz veya gerçekleştiremediğimiz tutum ve davranışların sonunda pişmanlık duyuyoruz. İyice düşünülmeden girilmiş bir iş, sorumsuzca yapılan bir hareket veya söylenen bir söz; ya da tam tersi, söylemek isteyip söyleyemediklerimiz, yapamadıklarımız... Doğan Cüceloğlu'na göre sonunda bize 'keşke' dedirten tüm bu eylemler bilinç karışıklığından kaynaklanıyor. Cüceloğlu, "İletişim ve Yaşam" adlı seminerinin içeriğini aktardığı kitabında 'keşke'siz bir yaşam için bilincimizi nasıl geliştireceğimizi ve bu gelişimi iletişim süreçlerimize nasıl yansıtacağımızı açıklamaktadır. Yazarın üzerinde önemle durduğu konu insan bilincini karışıklıktan kurtarmak ve bilinç açılmasını sağlamak. Cüceloğlu'nun kitabının öne çıkan yanı, iletişim sürecini etkileyen, değer yaratan bireysel ve toplumsal tüm etkenleri açıklamaya çalışması. Örnek olaylarla ve hikâyelerle zenginleştirilen eser, psikolog Doğan Cüceloğlu'nun tüm uzmanlığını, güçlü ve duru kalemını bir kez daha okuyucularla buluşturuyor.

8. DÖKMEN Üstün (2004), *İletişim Çatışmaları ve Empati*, Sistem Yayınları, İstanbul, 366 Sayfa.

Bu kitapta öncelikle kişiler arası iletişimle ilgili bazı bilgiler sunuluyor. Bu bilgiler, hem çocukların eğitiminde yararlı olabilir, hem de ailede, iş yerinde ve benzeri ortamlarda görülen çatışmaların çözümüne ışık tutabilir. İkinci olarak kitapta, geleneksel kültürümüze ve bugünkü yaşam biçimimize, yeni bir bakış açısıyla bakılarak bir iddia ortaya atılmıştır. Bu iddia, insanlarımızın genelde bireyselleşmek ve kendi akıllarını kullanmak konusunda çekingen davrandıkları yolundadır. Bu iddiayı test etmek amacıyla çeşitli kültür ürünlerimiz, özellikle edebiyatımıza ve sanat tarihimize ilişkin ürünler psikolojik açıdan incelenmiştir...

Tüm yönleriyle bu kitap, hem psikolojiye ilgi duyanlara, hem de edebiyata ve sanat tarihine yeni bir bakış açısıyla bakmak isteyenlere ilginç gelebilir.

9. FAST, Julius (1999), *Beden Dili Siz Sussanız da Bedeniniz Konuşuyor*, (Çev: Adalet CELBİŞ), Kuraldışı Yayınları, İstanbul.

"Beden dilinin sırlarını keşfeden kişi" olarak tanınan Julius Fast, "Beden Diliniz Sizi Ele Veriyor" adlı kitabının ardından ona bu konuda gelen soruları yanıtlıyor. Bunlardan çıkan sonuçlara göre beden dili özellikle üç büyük alanda önem kazanıyor: cinsellik, güç ve agresiflik. Julius Fast bu kitapta, birçoğumuzun, "Evet, ben de bunu merak ediyorum, keşke bunun cevabını bilseydim" diyeceğimiz sorulara cevap veriyor.

İnsanlarla iletişimine önem veren herkesin yararlanacağı, beden dili sinyallerini almayı ve kendi bedeniyle doğru sinyalleri vermeyi öğreneceği kusursuz bir kaynak.

10. GİRAY Ülkü (1998), *Yanlışları ve Doğrularıyla Güzel Konuşma ve Dilimize Yerleşmiş Arapça-Farsça Sözcükleri Okuma Kılavuzu, Bilgi Yayınları, Ankara.*

“Ret oyu” mu, “reddoyu” mu?

“Vakfi” mi, “vakıfı” mı?

“Hukuku” mu, “hukuğu” mu?

“Yumuşak Ge” ne işe yarar?

“Şapkasız (^)” olur mu?

Son yıllarda dilimiz o kadar yanlış kullanılmaya başlandı ki, bu soruları hemen cevaplayamaz olduk. Oysa, yazı dili gibi, konuşma dilinin de kuralları var.

Takıldığımız dil yanlışlarının her biri için ayrı kaynaklara başvurduğumuz temel kaynakları tek bir kitapta toplayarak, kolaylık sağlama amaçlanmış.

11. GOULSTON Mark - GOLDBERG Philip, *Başarı İçin Kendi Önünüzden Çekilin, (Çev: Zeynep YILDIRIMOĞLU), Kuraldışı Yayınları, İstanbul.*

İnsanların psikologa başvurmalarının en yaygın nedeni kendilerine zarar veren davranışlardır. Bu davranışlar, istediğimiz başarı, sevgi ve mutluluğu elde etmemizi engelleyen birer zehirdir. Kurtulmamız gerektiğinin farkındayızdır; ama nasıl yapacağımızı bilmeyiz. “*Başarı İçin Kendi Önünüzden Çekilin*”, çeşitli davranışlarımızın çocuklukta gelişen köklerine inerek kişisel gelişimimizi neden baltaladığımızı açıklıyor. Dr. Mark Goulston, bu kitabında yirmi yıllık klinik psikiyatri deneyiminde elde edilmiş gözlemlerden yararlanarak sizi davranışınızın bilincine varmaya yönlendiriyor. Olumlu bir değişim için günlük yaşamınızda uygulayabileceğiniz pratik adımlar sunuyor.

Başarı için Kendi Önünüzden Çekilin size, kendi kendinizin en büyük düşmanından en yakın dostuna nasıl dönüşeceğinizi gösteriyor.

12. HARKINS, Phil (2002), *Etkili Konuşmanın Gücü / Çok Etkili Liderlerin İletişim Stratejileri, (Editör: Rana GÜRTUNA, Tercüme: Gürol KOCA), Alfa Basım Yayın, İstanbul, 273 sayfa.*

Phil Harkins çok haklı. Lider olmak insanlarla güçlü bir iletişim kurmaktan geçer, tıpkı onun bu fikir dolu kitapta yaptığı gibi.'

-Robert B. Reich, Brandeis Üniversitesi Toplumsal ve Ekonomik Politika Bölümü Profesörü-

Etkili Konuşmanın Gücü, Operasyonlar Üst Düzey Liderlik Takımı'nın etkililiğinde büyük bir değişime neden oldu. Açık iletişim ve gelişme çalışma ilişkileri sayesinde bugüne kadar elde edemediğimiz kadar başarılı sonuçlar elde ediyoruz.'

- Larry Grundrum, Kraft Foods'un Kıdemli Başkan Yardımcısı-

Etkili Konuşmanın Gücü, başarılı liderlerin peşlerinden giden insanlarla nasıl bir iletişime girdiğine dair canlı hikâyeler, zekice içgörüler ve orijinal,

ilginç görüşlerle dolu bir kitap. Bu kitap eğitim ve fikir edinmek amacıyla veya sadece okuma keyfiyle okunabilecek nitelikte bir kitap.'

- Doris Kearns Goodwin, Tarihçi ve Biyografi Yazarı-

Etkili Konuşmanın Gücü işyerimde, çalışanlarımla değişimle ilgili kapsamlı bir gündem oluşturabileceklerini gösteren ve onları büyük bir inandırıcılıkla ve başarabilecekleri duygusunu aşılamamı sağlayacak şekilde yönetmemi sağlayan bir kaynak durumunda.'

- Linda Coughlin, Scudder Kemper Investments, Inc.'in Yönetici Müdürü-

'Hızlı bir biçimde ilerleyen bir dünyada içtenlik ve açıklık başarının önkoşuludur. Etkili Konuşma Gücü, 21. yüzyılda liderliğin durumunu gözler önüne seren, mutlaka okunması gereken bir kitap.'

- Steve Ozonian, Prudential Real Estate and Relocation Solutions, Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanı-

Duygusal zekânın uygulama alanındaki örnekleriyle dolu kapsamlı ve zekice bir çalışma. Phil Harkins, her düzeydeki liderlere önemli bir kılavuz kitap hazırlamış.'

- Daniel Goleman, Working with Emotional Intelligence adlı kitabın yazarı-

13. İZGÖREN, Ahmet Şerif (2000), *Dikkat Vücudunuz Konuşuyor*, Acedemyplus Yayınevi, Ankara, 166 Sayfa.

"Yatağa uzanırken, uykunuzu getirsin diye elinize aldığımız bir kitabın bütün gece sizi uyutmadığı oldu mu? Dikkat Vücudunuz Konuşuyor böyle bir kitap." Dr. Öner GÖV

"Yıllardır, yerli yabancı uzmanların verdiği üst düzey bir çok eğitim programına katıldım, bu kadar etkileyici bir seminerle karşılaşmadığımı rahatlıkla söyleyebilirim." Atilla OKUMUŞ (Jumbo Genel Müdürü)

"İş yaşamındaki başarılarını uzun süredir yakından izlediğim Şerif İzgören' in iş yaşamındaki deneyimlerini iletişim başlığı altında okumak çok etkileyiciydi. Herkesin, hayatla ilgili bir şeyler öğreneceği bir kitap." Prof. Dr. Vahap KATKAT

"34 yaşındayım, 34 yıldır böyle ilginç bir eğitim almamıştım yaşama bakış açıma çok şey eklediğini düşünüyorum." Önder AYTAÇ (Polis Akademisi Öğretim Üyesi)

"Bu kitap için keyifli ve etkileyici kelimelerinin yetersiz olduğunu düşünüyorum. Farkında olmadığımız bir hayatın bize sunuluşu" Prof. Dr. Cihan AKÇABOY

"Okuduğunuz ve unutmadığınız iki elin parmakları kadar kitap vardır. kesinlikle onlardan birisi" İsmail İGDELİ

14. İZZET, Muhammed Necip (2003), *Sözsüz İletişim*, (Çev: Ramazan ÖNAL), Bilge Yayıncılık, İstanbul, 146 Sayfa.

Kişiler arası iletişimin hayatın her alanında büyük önem kazandığı günümüzde iletişim sadece sözel ifadelerden ibaret değil. Uzmanlar iletişimde sözel ifadelerin yanı sıra beden dili, mimikler, ses tonu gibi unsurlara daha fazla önem veriyor.

Daha ilk çağlardan beri Aristo, Razi, İbni Sina gibi düşünürlerin büyük önem verdiği beden ve bedene ait unsurlar karakter tahlillerinde vazgeçilmez öneme sahip olmuştur. Yüz ve bedenin yanı sıra kişinin jest ve mimikleri de onun kişiliğinin ve iç dünyasının yorumlanmasında büyük bir yol gösterici olmuştur.

"Yüz ve bedenin hareketlerinden kişiler bir kitap gibi okunabilir." felsefesinden hareketle hazırlanan bu eserde temel beden dili hareketlerini ve anlamlarını açıklayıcı çizimlerle bulacaksınız.

15. JAMES, Judi (1999), *Beden Dili / Olumlu İmaj Oluşturma*, (Ter: Murat SAĞLAM), Alfa Basım Yayın, İstanbul, 152 Sayfa.

Genellikle, başkalarına gönderdiğimiz görsel mesajları nesnel olarak bildiğimizi sanırız. Görünüşümüzde önemli bulduğumuz şeyleri başkaları fark edemezken, nadiren farkına vardığımız yüz ifadeleri ile beden dili yorulmak bilmeden dış dünyaya hayati sinyaller gönderir.

Hayat uzlaşmalarla doludur. İnsanlarla konuşurken değişik sözcükler seçer, derdimizi anlatabilmek, bir anlaşmaya varabilmek için ses tonumuzu ayarlarız. Aynı şeyi görsel iletişim için de yapmalıyız

16. KANTEMİR Enise, *Yazılı ve Sözlü Anlatım*, Engin Yay., Ankara.

Konuşmak kadar dinlemek de önemlidir. Bu kitapta konuşma, dinleme, yazma, okuma gibi becerilerin geliştirilmesine özen gösterilmiştir. Konular son derece güzel metinlerle desteklenmiştir. Özellikle lise öğrencileri için yazılı ve sözlü anlatım alanındaki en yararlı eserlerden biridir.

17. KARADAĞ, Metin (1999), *Sözlü Anlatım Bilgileri*, Ürün Yayınları, Ankara.

İnsan olmanın yüceliklerinden biri de, konuşma yeteneğine sahip oluşturmaktır. Kişiler arasında iletişimi sağlayan; onların duygu ve düşüncelerini yansıtan, konuşma eyleminin hayatımızda özel bir yeri ve önemi vardır. 'Söz'e önem veren toplum olmamızın yanı sıra; dilimizde 'konuşma' ile ilgili bir çok atasözü ve deyimimizin bulunması, bu konunun belirttiğimiz önemini yansıtmaktadır.

Ana dilini düzgün, kurallara uyarak kullanma, her yurttaşın görevidir. Konuşmaları ile yücelen ya da silinen nice kişiler biliriz. Mesleği konuşmaya dayalı kişilerin konuşma sanatına gereken önemi ve özeni göstermeleri ise şarttır.

18. KAŞIKCI, (Ercan 2001), *Doğrucu Beden Dili / Sen Aslında Diyorsun ki...*, Hayat Yayınları, İstanbul, 216 Sayfa.

Kitap, kültürler arası beden dili farklılıkları, cinsiyet farklılığından kaynaklanan beden dili farklılıkları, beslenmenin davranış üzerindeki etkileri, batıl inançlar ve davranışlar, iş dünyasında beden dili, imaj ve liderlik gibi konuları ele alıyor. Beden dili ve iletişim alanında merak edilen konuları güncel yaklaşımlarla, yerli ve yabancı örneklerle anlatan kitap işadamlarının, satış temsilcilerinin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve insanlarla iletişim kurması gereken herkesin bir şeyler bulacağı ve espirili öyküler, fıkralar ışığında rahatlıkla okuyacağı bir eser. Kitabın yazarı Ercan Kaşıkçı kitaptan elde edilecek tüm geliri Bedensel Engelliler Derneği'ne bağışlayarak toplumsal bir hizmet vermeyi hedefliyor.

19. KAVCAR Cahit - OĞUZHAN Ferhan - AKSOY Özlem (2003), *Yazılı ve Sözlü Anlatım, Anı Yay., Ankara, 297 Sayfa.*

Yazılı ve Sözlü Anlatım kitabı, üniversitelerin eğitim fakültelerinde okutulan "Yazılı ve Sözlü Anlatım" dersleri için hazırlanmıştır. Öğrenciler, öğretmen adayları ve öğretmenler için temel kaynak kitap niteliğindedir.

Kitap, okurlara yazılı ve sözlü anlatım becerisi kazandırmayı ve yazılı anlatım türlerini seçkin örneklerle birlikte tanıtmayı amaçlar.

İnsanoğlunun yeryüzündeki serüvenleri, doğal ve toplumsal çevresiyle ilişkileri, sağlıklı bir yaşam özlemi, bu iki alanın ortak konusunu oluşturur.

Disiplinler arası bir çalışma olan ve kendi alanında çok önemli bir boşluğu dolduran bu kitap, öğretmen adayları ve öğretmenler başta olmak üzere, edebiyat ve eğitimle ilgilenen herkese yararlı olabilecek niteliktedir.

20. KOPS George - WORTH Richard, *Etkili ve Güzel Konuşma Sanatı, (Tercüme: Melih Üzmez), Gün Yayıncılık, İstanbul, 237 Sayfa.*

Bu kitap, Focus Communications tarafından geliştirilen seminerler temel alınarak hazırlanmıştır. Bu kurum dünya çapında tanınan büyük kuruluşlarda görevli, binlerce yönetici yetiştirmiştir. Eğer etkili konuşma ya da unutulmayacak bir sunuş istiyorsanız, ve ayrıca; dinleyicilerinize hitap edecek bir ana mesaj oluşturmak, konuşmayı unutulmaz kılacak anektodlar bulmak, dikkat çekecek bir açılış ve zekice hazırlanmış bir kapanış sunmak, etkili görsel yardımlar hazırlamak, diyalog sorularıyla dinleyicileri konuşmaya katmak, vücut diliyle, el hareketleriyle ve göz kontağıyla konuşmaya enerji katmak, konuşmanıza güç katmak için ses tekniklerini kullanmak, kürsü korkunuzu yenmek için dikkatlice prova yapmak, konuşma yapmak için iki yollu bir interaktif işlem uygulamak ve becerilerine sahip olmak istiyorsanız bu kitaptan istifade edebilirsiniz..

21. MAVİŞ, Adil (2004), *Söz Söyleme İnsanları Etkileme Sanatı, Hayat Yayınları, İstanbul, 175 Sayfa.*

Bir topluluk karşısına çıktığımızda iyi bildiğiniz bir konuyu unuttuğunuz, ne yapacağınızı şaşırduğunuz veya elinizin ayağınıza dolaştığı oldu mu hiç?

Söz söyleme becerisinde, doğuştan gelen yeteneğin payı çok azdır. Bundan daha önemlisi; eğitim ve kendini geliştirme çabalarıdır.

İyi bir konuşmada; sesin etkili kullanılması, ses tonlamalarının doğru yapılması, beden dili, plânlı bir hazırlık, konuşulacak kitleye uygun üslup, mizah ve esprinin yerinde kullanılması, bilgi, tecrübe, öz güven gibi geliştirilebilir öğrenme süreçleri çok önemli rol oynar.

Bu kitap, yapacağınız sunumlardaki SİZ'i size göstermek ve gelişim alanlarınızla sizi tanıştırmak için hazırlanmıştır. Zihinsel düzeyde kendinizi bir konuşmaya hazırlamak, iyi bir başlangıç yapmak, konuşmayı çarpıcı ve akılda iz bırakacak şekilde bitirmeye kadar, konuyla ilgili pek çok püf noktayı bu eserde bulacaksınız.

22. MAXWELL, John C. (2003), *Başarı İçin Stratejiler, (Editör: Doğan CÜCELOĞLU; Tercüme: İdil GÜPGÜPOĞLU), Sistem Yayıncılık, İstanbul, 212 Sayfa.*

Hayallerini kendi gücüyle gerçekleştirebileceğine inanan insan şevklidir, inançlıdır ve yaşama sevinci vardır. Liderlik konusundaki seminerleri ve kitaplarıyla ün yapmış Amerikalı yazar John Maxwell, 'Kişinin gelecekteki umudu, onun şimdiki gücünün kaynağıdır.' der.

'Ben yapamam, ben başaramam!', 'Sen yaparsın, uğraş, gayret et, eninde sonunda başaracağından eminim çocuğum!' diyen türden yüreklendirici aile ortamlarında yetişmiş kaç kişi var aramızda?

Çoğumuz, 'Sen yapamazsın bırak uğraşma!', 'Beceriksiz, senin elinden iş gelmez her şeyi berbat ettin!', 'Bana sormadan bir şeye dokunma!' diyen ortamlarda yetiştik....

İnsanların, 'Sen yapabilirsin!', 'Kendi hayallerini ve amaçlarını gerçekleştirebilecek güç sende var!' mesajını duymaya, okumaya gereksinimleri var...

23. McCORMACK, Mark H. (), *Başarılı İletişim Teknikleri, Form Yayınları, İstanbul, 186 Sayfa.*

İletişimin özü asla değişmez: Amaçlar; tanışmak, ikna etmek talimat vermek veya otoriteyi göstermektir. Bu amaçlara ulaşmak için, geçmişin elle yazılmış notlarından bugünün e-mail'ine kadar, kullandığımız araçlar değişebilir. Ama etkili iletişimin yapısı aynı kalır; konuyu iyi bilmek, dinleyiciyi tanımak ve ortamı kontrol altına almak. Samimi olun ve laf kalabalığı yapmayın. Güçlü ama savaşıcı olmayan bir ses tonu ile konuşun ve özenle seçilen kelimelerin gücüne güvenin.

Bu kitap, McCormack'ın kişisel deneyimini ve başarılarını çizdiği, iletişim disiplinleri üzerinde yoğunlaştığı ve felsefesini içtenlikle paylaştığı, zengin anektod tarzındaki iş kitapları serisindedir.

24. MOLCHO, Samy (2000), *Beden Dili*, (Çev: E. Tülin BATIR), Gün Yayıncılık, İstanbul.

İnsanlık tarihinin iletişim başlangıcı olan beden dili zaman içerisinde bir yabancı dile dönüşmüştür. Beden dili insanların içgüdüsel davranışları ve gerçek duyguları hakkında çok önemli bilgiler verir. Bir karşılaşmayı ya da konuşmayı daha kolay ve başarılı kılmak, beden dilinin sinyallerini ve yorumlarını anlayabilme yeteneğine bağlıdır. Örneğin bir jest çoğu zaman bin kelimedenden daha çok şey ifade eder. Birçok resim ile zenginleştirilmiş, beden dilinin ABC'si olan bu kitapta yazar Samy Molcho karşınızdaki insanın beden dilini anlamak ve ona beden dili ile cevap vererek daha kolay anlaşmanızı ve aranızdaki tüm yolları açmanızı sağlayacak.

25. MYERS Isabel Briggs – MYERS, Peter B. (), *Kişilik Farklı Tipler Farklı Yetenekler*, (Çev: Hüsnü OVACIK), Kuraldışı Yayınları, İstanbul.

Bu bir aile kitabıdır. Aile çevreniz, kan bağı olan insanlardan, yakın arkadaşlarınızdan oluşabilir; bu kitaptaki düşünce ve kavramlar, en başta kendinizi ve günlük hayat içinde kendi davranış tarzınızı, sonra da çevrenizde yaşayan, hepsi de farklı yeteneklerle donatılmış, farklı amaçların peşinde koşan insanların tepkilerini anlayıp değerlendirmenize yardımcı olacaktır.

Önem verdiğiniz insanların ya da sadece çevrenizde var olan insanların, dünyayı algılayışlarının veya olaylara karşı tepkilerinin ne denli farklı ve şaşırtıcı bir biçimde değişik olduğunu düşünüyorsanız, bu kitap ilginizi çekecektir. Çok önem verdiğiniz bir insanla -ana-baba, çocuk, iş arkadaşı, ya da önem verdiğiniz bir başkası- iletişim sorunuz varsa veya onu anlamakta zorlanıyorsanız, bu kitaptaki fikirler tam aradığınız şey olabilir.

26. ÖZBAY Adem - RECA Ö.Faruk (2005), *Hz. Ali'nin Liderlik Sırları ve Hitabet Sanatı*, Armoni Yayıncılık, 190 Sayfa.

Liderler, yöneticiler, eğitimciler, girişimciler, öğrenciler ve kendi kendinin lideri olmayı hedefleyen herkes için bir başucu kitabı...

İki lider yaratan kitap!

Merhum 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın kardeşi Korkut Özal, ağabeyinin liderlik sırrını Hazreti Ali'nin kitabına borçlu olduğunu söyledi. Özal, 'Turgut Bey ülkeyi bu kitapla yönetti; Tayyip de bu kitapla büyüdü' dedi. Özal ile Erdoğan'ın ortak noktalarının temelini bu kitabın oluşturduğunu belirten Korkut Özal, Hz. Ali'nin öğütleri ve felsefesinin, çok büyük değer taşıdığını ifade etti. Özal, 'Bütün yöneticiler bu kitabı okumalı' tavsiyesinde bulundu. Nuray BAŞARAN, Akşam Gazetesi

27. ÖZDEMİR, Emin (1996), *Güzel ve Etkili Konuşma Sanatı*, İstanbul, Remzi Kitap Evi, 223 Sayfa.

Güzel ve etkili konuşma Tanrı vergisi özel bir yetenek işi değildir. Çalışılarak kazanılan bir beceri, bir sanattır. Her sanat gibi onunda kendine özgü incelikleri, kuralları, yolu yordamı vardır. Elinizdeki kitap bunları gösterme, sözü etkili bir biçimde kullanmanın yollarını tanıtmaya amacıyla hazırlanmıştır. Hazırlıklı ve Hazırlıksız Konuşma Teknikleri, Söyleyeceklerimizin Plânlanması ile Öğretici ve Tartışmacı Konuşmalar, Panel, Sempozyum, Açık Oturum, Münazara, Forum ve Özel Durumlar için Konuşmalar gibi konular kitabın kapsamı içine girmektedir.

28. ÖZER A. Kadir (2004), *İletişimsizlik Becerisi*, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 190 Sayfa.

İletişim, insanların birbirlerini dinlemeye ve anlamaya değer görme ve farklılıkları arasından aynılıkları oluşturabilme becerisidir.

İletişimsizlik Becerisi, insan insana temasların 'iletişimsizlik' ile sonuçlanmasına neden olan üç temel yanığı üzerinde durmaktadır.

A. Kadir Özer'e göre bireyler;

- yaşadıkları duyguların sorumluluğunu birbirlerine yüklediklerinde,

- bireysel bir tercihi veya düşüncüyü '*doğruluk veya haklılık*' olarak gördüklerinde ve

- ne söyledikleri yerine '*nasıl kişiler*' olduklarını merak ettiklerinde, aslında sadece konuşabilmeyi becermiş oluyorlar, iletişimi değil...

29. PEASE, Allan (1999), *Beden Dili*, Rota Yayınları, İstanbul.

1970'li yıllara kadar üstünde çok fazla düşünülmemeyen ancak sezgiler olarak ifade edilen duyumsamaları fark eden davranış bilimciler vücut hareketlerinin insan ilişkilerindeki etkinliğini fark ettiler.

Bir mesajın toplam etkisinin yaklaşık % 7'sini sözel (sadece sözcükler) % 38'ini de sözel olmayan öğelerden oluştuğu tespit edilmiştir.

Bireyin davranışlarını çözümlerken sadece hareketi yorumlamanın sakıncalarına dikkat çeken Allan Pease farklı bir yaklaşımla birbiri ardına yapılan hareketleri gruplamış ve bu grupların toplu değerlendirmelerini de yapmış.

Resimlerle canlandırılan yorumlar kitabın rahat okunabilir ve anlaşılır olmasını sağlamış.

Beden Dili son dönemde iletişim konusunda yazılan en iyi kitaplardan biri.

30. SAYGIN, Oğuz (2004), *İnsan İlişkilerinde 4X4 lük İletişim*, Hayat Yayınları, İstanbul, 220 Sayfa.

Farklı karakterler olarak hepimizin hayatında 'mutluluk' büyük ölçüde kendimizle ve diğer insanlarla 'iyi ilişkiler kurabilme yeteneğimize' bağlıdır. Arkadaşlar, eşler, siyasiler, veya bir firmada çalışanlar arasındaki sürtüşmeler; kişilerin karakterlerinin farklı olmasından kaynaklanmaktadır.

Türkiye'nin en çok okunan kişisel gelişim yazarlarından Oğuz Saygın da bu eserinde kişileri;

Sarı karakterliler,

Kırmızı karakterliler,

Mavi karakterliler,

Yeşil karakterliler olarak gruplandırıyor.

Her bir renkteki karakterin temel özelliklerini, renklerin baskın özelliklerini, diğer renklerle karışımlarını, üstün yönlerini, zayıf taraflarını ve iletişimde dikkat etmesi gereken yönleri tek tek ele alıyor. Bu renkteki karakterlerin birbirleriyle olan iletişimlerinde dikkat edeceği temel noktalara değiniyor. İletişimin etkili olması için her bir renge hayati önerilerde bulunuyor.

Türk siyasi hayatına damgasını vuran siyasilerden, medya dünyasının renkli simalarından, seminerlerinden ve birebir danışmanlık yaptığı kişilerin hayatından ilginç yaşanmış örneklerle ele aldığı konular; 7'den 77'ye herkesin hayatında yeni değişimlere kapı aralayacak türden... Eserde de vurgulandığı gibi; farklılıkları aleyhimize değil, lehimize çevirmek ise hepimizin elinde...

31. SCHOBER, Otto (1999), *Beden Dili*, (Çev: Dr. Süeda ÖZBENT), Arion Yayınevi, İstanbul, 194 Sayfa.

İnsanlar konuşma yoluyla gerçek düşüncelerini gizleyebilirler. Beden dili ise asla yalan söylemez.

Gerçekten de, her insan davranışlarıyla, amaçladıklarını, kendisini etkileyen şeyleri düşündüğünü ve hissettiğini kelimelerden daha açık bir şekilde belli eder.

Bu, sessiz fakat çok şey anlatan dolaysız beden dilini anlamak için sinyaller tanımalı, doğru yorumlamalı ve kendimizinkileri ise bilinçli olarak yönlendirmeye çalışmalıyız.

Yazar, gözlemlenmiş deneyimlerinden ve bilimsel açıdan kesinlik kazanmış bilgilerinden yola çıkıyor. Birçok örneklemelerle beden dilinin varlığının anlamını açıklıyor.

Bu kitap, başkalarının davranışlarını doğru yorumlamak, kendininkileri ise bilinçli yönlendirmek isteyen herkes için gerekli olan bilgileri aktarıyor.

32. SEKMAN, Mümin (2003), *Kişisel Ataleti Yenmek*, Alfa Basım Yayın, İstanbul, 324 Sayfa.

Bu kitapta, hem atalet hali analiz edilmekte hem de atalet haline son vermek için çözümler sunulmaktadır. Başarı sürecinde, iç engel(leyici) leri aşmak ve dış engel(leyici) ler karşısında yılmamak için bu kitap okunmalıdır.

Bu kitap öncelikle, çok sayıda kişisel gelişim kitabı okuduğu halde hala istediği sonuçları alamamış kişiler, kendini eyleme geçiremeyenler, hayata karşı umut ve isteklerini yitirmişler, planlarına uygun yaşamakta zorlananlar, kapasitelerini tam olarak kullanmadığını düşünenler için hazırlanmıştır.

Kişisel, kurumsal ve toplumsal düzeyde yoğun ve yaygın olarak atalet hali yaşadığımız bir gerçektir. Buna rağmen, Türkiye'de atalet hakkında şimdiye kadar hiçbir kitabın yazılmamış olması şaşırtıcıdır. Bu kitap, ataleti her yönüyle inceleyen ilk eserdir.

33. STUART Cristina (1999), *Etkili Konuşma*, (Çev: Murat SAĞLAM), Alfa Basım Yayım, İstanbul, 290 Sayfa.

"Bütün hatipler bir zamanlar kötü konuşmacılardı." EMERSON

Etkileyici ve inandırıcı mı olmak istiyorsunuz?

Müşterilerinize yaptığınız takdimler size yeteri kadar yeni iş veya müşteri kazandırmıyor mu?

Büyük gruplara karşı konuşma yaparken profesyonel mi görünmek istiyorsunuz?

Toplum önünde konuşmak için doğal bir yeteneğiniz olmadığını mı düşünüyorsunuz?

Diliniz tutuluyor, heyecanlanıyor, daha kötüsü heyecanlandığınızı belli ediyor, ne söyleyeceğinizi unutuyor, bir soru sorulmasından ölesiye korkuyor musunuz?

Yoksa kötü organizasyonlardan mı şikayetçisiniz? Konuşmacıların kullandığı tepegöz, slayt, flip kartlar gibi araçlar sizi aşıyor mu?

Bu sorulardan herhangi birine evet cevabını veriyorsanız, Alfa Yayınları'nın büyük bir özenle hazırladığı Cristina Stuart'ın **Etkili Konuşma** adlı kitabı tam size göre demektir. Stuart, bu kitabında küçük gruplara yapılan konuşmalardan konferanslara; iş sunumlarından televizyonda, radyoda yapılan konuşmalara kadar meslek hayatınızda karşılaşılabileceğimiz tüm konuşma türlerini, yılların verdiği tecrübelerle, giyeceğini kıyafetten, konuşma salonundaki oturma düzenine kadar en ince ayrıntısıyla inceliyor.

Dikkat edin, kariyer basamaklarını kolayca tırmanabilmek için ihtiyacınız olan en önemli şeylerden birini, etkili konuşma sanatını öğretecek bir kitabı şu anda elinizde tutuyorsunuz!

34. ŞENBAY, Nüzhet (2000), *Söz ve Diksiyon Sanatı, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul.*

“Öyle güzel konuşanlar vardır ki, bildikleri konu üzerinde düşüncelerini, duygularını düzgün tümceler kurup etkili sözcükler bularak söyler, dinleyenleri hayran bırakırla.” Nüzhet ŞENBAY

Bu kitap hem günlük konuşmalar, hem de çeşitli konferanslarda dilin doğru ve etkili kullanımına yönelik örnek alıştırıcılar içeren bir el kitabıdır.

35. TAŞER, Suat (2000), *Konuşma Eğitimi, Papirüs Yayınları, İstanbul, 336 Sayfa.*

Türkçemiz, büyük değişimler yaşıyor. Ancak dilimizin incelenmesinde, öğretiminde özlenen düzeye ulaştığımız söylenemez.

İşte bu yetersizlik içinde, oyuncu olarak çektiği sıkıntıları göz önünde tutan, kendisini saygıyla andığımız sevgili Suat Taşer, uzmanlık gerektiren bir dalda, Türkçe konuşma eğitimi ve eğitiminde kendisini yetiştirerek 1960'lı yıllarda başlattığı araştırmalarını, 1978 yılında yayınladı bizlere örnek olmuştur. Suat Taşer, başlangıçta “*Konuşma Eğitimi*” dersinin temel kaynağı olsun diye düşündüğü çalışmada, araştırmasını geliştirdikçe, konuşma eğitiminin hepimizin sorunu olduğu gerçeğine ulaşmış ve incelemenin içeriğini genişletmiştir.

36. TELLİOĞLU, Cevdet (1999), *Güzel Konuşma Pratiği El Kitabı, Timaş Yayınevi, İstanbul.*

Güzel Konuşma Pratiği El Kitabı, size yalnızca güzel konuşmanın teorik metotlarından bahseden bir kitap değildir. Sizi iletişim dünyasında karşılaşabileceğiniz problemler hazırlayan, çözüm yollarını pratik olarak sunan bir yol göstericidir. Konuşmaya sıkılanlar... Konuşurken hata yapanlar... Nasıl başlanacağını, nasıl devam edileceğini ve sonunda ne söylenmesi gerektiğini öğrenmek isteyenler... Kısaca dinlenir bir konuşmacı olmak isteyenler. Satıcılar... Hatipler... Öğrenciler... Hayatta kazanmak isteyenler... Bu kitap sizin için...

37. ÜNALAN, Şükrü (2003), *Kişisel Gelişim Teknikleriyle Sözlü Anlatım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.*

Dil, insan şahsiyetinin vitrinidir. Kimi insanlar, içlerinde taşıdıkları değerli bilgileri dile getiremezler. Bunlar, dükkanında bulundurduğu malı vitrinlemesini bilmeyen iş bilmez esnafa benzerler. Kimi insanlar, içlerinde olmayan değerleri, söz söylemedeki ustalıklarıyla varmış gibi dillerinde taşırlar. Bunlar, dükkanda olmayan malı, müşteri çekmek maksadıyla vitrine koyan sahtekar esnafa benzerler. Kimileri de, içlerinde taşıdıkları değerleri yerinde, zamanında ve uygun kişilere karşı ifade etmesini iyi bilirler. Bunlar da işini bilen esnaf gibidirler. Bunlar, olduğu gibi görünen, görüldüğü gibi olan ve olmasını arzu ettiği doğrultuda kendilerini geliştiren kişilerdir. Bu çalışma, sizin

kendinizi doğru ifade etmenize bir katkısı olduğu zaman amacına ulaşmış olacaktır.

38. VURAL, Birol (2003), *Doğru ve Güzel Konuşma*, Hayat Yayınları, İstanbul, 339 Sayfa.

Uygulama ve örneklerle hazırlanan "Doğru ve Güzel Konuşma"; Kendisiyle ve çevresiyle barışık olma yolunda adımlar atmak isteyen, İnsanlarla doğru ilişki kurmanın, kendisini hızla öne çıkaracak bir yol olduğuna inanan,

İnsanları ikna etmenin, hırslı olmaktan daha önemli olduğu gerçeğini anlayan,

İşverenleri, müşterileri kendinden üst düzeydekileri, dinleyicileri ve benzeri kişileri etkileyen şeyin, bildiklerini aktarma şekli olduğunu anlayan yöneticiler, eğitimciler, danışmanlar, toplulukta konuşanlar, halkla ilişkiler sorumluları, reklamcılar, satış-pazarlamacılar, politikacılar, sivil inisiyatif üyeleri, TV-radyocular, ve sanatçılar içindir.

39. VURAL, Birol (2003), *Toplum Önünde Etkili ve Başarılı Konuşma*, Hayat Yayınları, İstanbul, 391 Sayfa.

Uygulama ve örneklerle hazırlanan "Toplum Önünde Etkili ve Başarılı Konuşma"; yöneticilerden eğitimcilere, danışmanlardan politikacılara kadar uzanan geniş bir kesime hitap ediyor.

Uygulama ve örneklerle hazırlanan "Etkili ve Başarılı Konuşma";

- Bir şeyler başarmak, kendisiyle ve çevresiyle barışık olma yolunda adımlar atmak isteyen,

- İnsanlarla doğru ilişki kurmanın, kendisini hızla öne çıkaracak bir yol olduğuna inanan,

- İnsanları ikna etmenin, hırslı olmaktan daha önemli olduğu gerçeğini anlayan,

- İşverenleri, müşterileri kendinden üst düzeydekileri, dinleyicileri ve benzeri kişileri etkileyen şeyin, bildiklerini aktarma şekli olduğunu anlayan yöneticiler, eğitimciler, danışmanlar, toplulukta konuşanlar, halkla ilişkiler sorumluları, reklamcılar, satış-pazarlamacılar, politikacılar, sivil inisiyatif üyeleri, TV-radyocular, ve sanatçılar içindir..

40. WITZ, Marion (2004), *1000 Kişi Önünde Konuşmak*, (Çev: Mehmet GÜRSEL), Dharma Yay., İstanbul, 187 Sayfa.

"Niçin ayağa kalkıp insanların önünde konuşma yapmak dizlerinizi titretir? Niçin, 'sunum yapma' düşüncesi kalbinizin atışını hızlandırır? Buna bir yanıtım yok. Ama insanlar önünde konuşmanın korkutucu bir şey olduğunu baştan kabullenirsek, sonraki sorumuz, 'bunun üstesinden nasıl gelebiliriz?' olmalıdır. Aslında bu konuda yapabileceğimiz çok şey var. İnsanların önünde konuşmayı, çok başarılı olacak şekilde öğrenebilirsenez, gerçekte bundan zevk

almaya başlarsınız. Bu kitabın konusu da budur. Ben size bu konuda destek verecek araçları önünüze koymak, güvenebileceğiniz bir strateji çizmek ve başarılı bir konuşmacı olmanızı sağlamak için uygulamanız gereken yolları göstereceğim...

Bir topluluk önünde konuşmanın en büyük korkumuz olduğunu ne kadar çok okumuşuzdur... Bir korku listesi olsa, bu, başında gelir. Öyle bir korku ki, ölüm korkusundan beter. İnsanların önünde konuşmak, öyle bir şeydir ki, nasıl yapılacağını biliyorsanız, güvenebileceğiniz bir tekniğiniz varsa, çok başarılı olursunuz ve oldukça kolay biçimde bundan zevk alırsınız. Evet! Bunu bir eğlenceye dönüştürebilirsiniz!"